

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سند تحول دانش بنیان

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

فهرست مطالب

3	تاریخچه
5	مقدمه و بیان مساله
7	روش‌شناسی
8	ذینفعان
10	ماموریت
11	چشم‌انداز
11	هدف
11	رویکرد
19	تعهدات و الزامات سازمانی برای تحقق سند تحول

تاریخچه

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران مؤسسه‌ای آموزشی، پژوهشی، علمی و خدماتی است که ریاست عالی به آن با ریاست جمهوری است. طبق اساسنامه مصوب مجلس شورای اسلامی، ماموریت‌های ذیل در دو حوزه آرشیو و کتابخانه برعهده سازمان است:

1. کتابخانه ملی

- گردآوری، سازماندهی، حفاظت و اشاعه اطلاعات مربوط به آثار مکتوب (چاپی و خطی) و غیر مکتوب در ایران و یا متعلق به ایرانیان خارج از کشور
- گردآوری، حفاظت، سازماندهی و اشاعه اطلاعات مربوط به آثار مکتوب (چاپی و خطی) و غیر مکتوب در زمینه ایران‌شناسی و اسلام‌شناسی، خصوصاً انقلاب اسلامی
- گردآوری، حفاظت، سازماندهی و اشاعه اطلاعات مربوط به آثار مکتوب (چاپی و خطی) و غیر مکتوب معتبر علمی، فرهنگی و فنی از کشورهای دیگر
- انجام پژوهش‌های تخصصی در حوزه کتابداری و اطلاع رسانی
- تهیه، تدوین، و چاپ و نشر استانداردهای کتابخانه‌ای و بومی‌سازی آنها با توجه به نیازهای حرفه‌ای جامعه کتابخانه‌ای کشور؛ از جمله تهیه سرعنوان‌های موضوعی فارسی، تهیه مستندات مشاهیر و مستند سازمان‌ها
- اتخاذ تدابیر و اخذ تصمیمات لازم برای صحت، سهولت و سرعت در امر تحقیق و مطالعه در همه زمینه‌ها به‌منظور اعتلای فرهنگ ملی و انجام پژوهش‌های ذیربط
- انجام مشاوره، نظارت، هدایت و ارائه خدمات فنی و پژوهشی در جهت برنامه‌ریزی و سازماندهی کتابخانه‌ها و مراکز پژوهشی کشور
- ارائه روش‌های مطلوب به‌منظور هماهنگ کردن خدمات و فعالیت‌های کتابخانه‌های عمومی و تخصصی کشور با کتابخانه ملی جهت تسهیل مبادله اطلاعات

2. اسناد ملی

- جمع‌آوری و حفظ اسناد ملی ایران در سازمان
- فراهم‌آوردن شرایط و امکانات مناسب برای دسترسی عموم به این اسناد
- صرفه‌جویی در هزینه‌های اداری و استخدامی از طریق متمرکز شدن پرونده‌های راکد وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت
- امحای اوراق زائد
- ارائه خدمات اختصاصی شامل: گردآوری و ارزشیابی؛ اهدا؛ خرید؛ تنظیم و توصیف اسناد دولتی و غیردولتی؛ حفاظت و نگهداری و تهیه اسناد رقمی

اندیشه تأسیس کتابخانه ملی در سال 1313 خورشیدی برای نخستین بار شکل گرفت. در قطعه شمالی ساختمان موزه ایران باستان، زمینی بایر واقع شده بود، دکتر علی‌اصغر حکمت وزیر فرهنگ و معارف در سال 1315 از حکومت وقت اجازه گرفت تا کتابخانه‌ای تخصصی برای موزه در این زمین تأسیس کند. این ساختمان پس از احداث به عنوان اولین ساختمان این سازمان در سال 1316 به بهره‌برداری رسید. در سال 1358 مرکز خدمات کتابداری و در سال 1378 سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی با کتابخانه ملی ادغام شدند و سرانجام در سال 1381 با تصویب شورای عالی اداری، کتابخانه ملی و سازمان اسناد ملی باهم ادغام و سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران شکل گرفت. اکنون این سازمان در تهران و 12 مدیریت استانی و منطقه‌ای فعالیت دارد.

شرایط و تحولات سریع محیطی، مدیران ارشد سازمان را برآن داشته است تا پس از گذشت نزدیک به 90 سال از تأسیس این سازمان تأثیرگذار و تدوین چندین برنامه راهبردی، مانند بسیاری از موسسات و نهادها نیاز به ابتکار عمل در مواجهه با تغییرات محیطی را احساس نمایند و در این راستا نسبت به خلق و تعریف مجدد سازمان خود با تدوین سند تحول بر مبنای مدل تحولی مناسب با ساختار و ساز و کار خود اقدام کند.

مقدمه و بیان مساله

در دنیای معاصر، واژه تغییر و تحول یکی از واژگان و پارادایم‌های مورد اجماع بیشتر سیاستگذاران، برنامه‌ریزان و مجریان نظام‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی و فناوری است. زیرا رویکردهای سنتی آنان در تعبیر و درک محیط‌های بی‌ثبات کنونی دیگر پاسخ‌گو نیست.

همان‌گونه که آلوین تافلر در کتاب شوک آینده (1374) پیش‌بینی کرده بود: "انسان آینده با چند مفهوم مهم رودررو است: عدم قطعیت، تجرد و نوگرایی، تنوع و کثرت. این عوامل سبب می‌گردد که رابطه انسان‌ها با همدیگر و سازمان‌ها، مکان‌ها، اندیشه‌ها، جریان اطلاعات، و حتی اشیاء همواره در وضعیت تغییر و ناپایدارتر شدن و تنوع بیشتر قرار گیرد". بنابراین، تغییر دائمی، تنها قانون ثابت حاکم بر جهان است.

امروزه اطلاعات در حجم و تناوبی بیشتر از هر زمانی در تاریخ تولید می‌شود. اکنون قالب دیجیتال اولین گزینه برای تولید، انتشار و ذخیره‌سازی محتواهای متنی و آثار دیداری و شنیداری است. در نتیجه محتوای دیجیتال هرروزه بخش بیشتری از تاریخ فکری، اجتماعی و تاریخی دنیا را در بر می‌گیرد و حفظ، مدیریت و استفاده از این محتوا به چالشی بزرگ برای جوامع تبدیل شده است.

گسترش تولید محتوای "دیجیتال‌زاد"، گسترش فناوری‌های بیسیم، انفجار تجارت الکترونیکی و سایر خدمات الکترونیکی و افزوده شدن بازیکنان جدید در بازار محتوای دیجیتال (موتورهای جستجو، تامین‌کنندگان محتوا) دلیلی بر آن است که کتابخانه‌ها و آرشیوها به جای صرفاً محلی برای گردآوری منابع باید به پلتفرمی تعاملی برای تجمیع داده و اطلاعات، پردازشی هوشمندانه و ارائه خدمات داده و اطلاعات محور، فراتر از نقش سنتی خود که تعیین محل دسترسی منابع است، تبدیل شوند.

کتابخانه‌ها و آرشیوهای ملی در این دوره در مواجهه با وظایف ذاتی خود به عنوان تضمین‌کننده بقای حافظه ملی مردمان سرزمین خود با تغییر ذائقه و رویکرد مراجعان مواجه شده‌اند. جوامع دیجیتال شده، به ساختارها و افراد جدیدی گوش می‌دهند که پیش‌ازاین دیده نمی‌شدند و مهم‌تر از همه، جدی گرفته نمی‌شدند با توجه به این نکته واقعیت‌های ذیل را نمی‌توان کتمان کرد:

- فن‌آوری‌های جدید دسترسی به اطلاعات را سهل‌تر، سریع‌تر و آزادتر خواهند کرد و اطلاعات دیگر فقط در دسترس دولت‌ها نیست.
- دسترسی مبتنی بر وب، عدالت را گسترده‌تر و آموزش را مردم‌نهاد خواهد نمود و البته نظام سنتی یادگیری جهانی را دگرگون خواهد کرد.
- مرزهای حفاظت از حریم خصوصی و حفاظت از داده‌ها دوباره تعریف خواهند شد.
- داده‌ها و اسناد شکل‌دهنده کسب‌وکارهای بی‌شمار جدیدی خواهند شد.
- داده‌ها و اسناد بینش‌های جدیدی پیرامون وقایع قدیمی و جدید ایجاد خواهند کرد.

با تغییر پارادایم در کتابخانه‌ها، آرشیوها و مراکز اطلاعات این واقعیت را باید بپذیریم که شعار این نهادها از تمرکز بر خدمات و کیفیت خدمات به تمرکز بر کاربران و تجربه ایشان تغییر کرده است. شاهدیم که شعار کتابخانه کنگره آمریکا به عنوان بزرگترین کتابخانه ملی دنیا در سند راهبردی پیشین (2016-2020) "خدمات رسانی به اعضای کنگره و آمریکایی‌ها" است در حالی که در سند راهبردی جدید (2019-2023) به "غنی‌سازی تجربه کتابخانه‌ای" تغییر کرده است.

براین مبنا دوره تهیه و حفظ "همه چیز برای همیشه" به پایان رسیده است و هم اکنون زمان آن فرارسیده است که تعیین کنیم چه چیز را باید برای آیندگان نگه داریم. به یقین، همین تغییر، روند ماموریت‌های سازمانی نظیر مدیریت آرشیو، فراهم‌آوری، سازماندهی، کیفیت ارائه خدمات، واسپاری قانونی در ارتباط با حق مولف و مالکیت معنوی را دگرگون خواهد کرد. در این رویکرد مسائلی چون شبکه‌ها، توزیع و ذخیره دیجیتال و دسترسی در ازای پرداخت وجه یا به شیوه رایگان در مورد همه خدمات مطرح است. براین اساس، در هر برنامه تحول‌گرایانه در کتابخانه، آرشیو و یا هر مرکز اطلاع رسانی برای رسیدن به تصویری روشن از آینده لازم است برای پرسش‌های زیر پاسخی درخور بیابیم

- این نهادهای اطلاع‌رسانی در حال رفتن به کجا هستند؟
- به کجا باید بروند و چرا باید به آنجا بروند؟
- چگونه می‌توانند به آنجا برسند؟

برمبنای همین ضرورت‌ها، سازمان اسناد و کتابخانه ملی تلاش دارد تا با آگاهی از امکانات و محدودیت‌های خویش برای نیل به اهداف و رسالت‌های بلندمدت در سایه تجهیز منابع، وحدت رویه‌ها و فرایندها، به مدیریت حال و آینده و روش‌های نو بیندیشند. رویکردی که به سازمان این اجازه را بدهد تا، با توجه به تغییرات موجود و با تلفیق اهداف فردی و سازمانی برای حرکت در مسیر توسعه و کمال گام بردارد و بر کارآمدی بیشتر از راه یکپارچگی، دانش‌اندوزی، یادگیرندگی مداوم، تقویت تعهد کارکنان، تعامل مناسب با محیط داخلی و خارجی، خلاقیت و نوآوری تاکید کند و همسو با تحولات پیرامونی خود بتواند با شناسایی شرایط ناسازگار، هدایت سیاست‌گذاری‌ها، شکل‌دهی راهبردها، کشف بازار جدید محصول و یا خدمات نوآیند گام بردارد و باز تعریفی از ماموریت‌های خود برمبنای تغییرات داشته باشد.

روش‌شناسی

در سازمان اسناد و کتابخانه ملی از سال 1383 تاکنون 5 سند راهبردی تدوین شده است. تکامل این اسناد راهبردی از تدوین چشم‌انداز خدمات و وظایف برای مجموعه کتابخانه و اسناد به عنوان دو مجموعه جدا با اهداف مستقل در سال 1383 آغاز و به چشم‌انداز واحد سازمانی با عنوان "سازمان اسناد و کتابخانه ملی: برجسته‌ترین قطب ساماندهی شبکه دانش در منطقه با اتکا بر مجموعه‌ها، متخصصان و مشارکت‌ها برای بسط دانش در جامعه در افق 1404" ارتقا پیدا کرد. به استثنای سند اول که بازه زمانی مشخصی برای تحقق اهداف خود تعیین نکرده بود در چهار سند دیگر بازه زمانی 4 تا 14 سال برای تحقق اهداف تعیین شده بود.

با توجه به این نکته که پیگیری اهداف مندرج در این اسناد در چهارچوب‌های غیرمنعطف اسناد راهبردی، با بازه زمانی طولانی که پاسخگوی تحولات سریع فناوری و تاثیر آنها بر راهبردها و برنامه‌های سازمان‌ها نیست، امکان‌پذیر نمی‌باشد لذا به دلیل تغییرات زمانی و سیاست‌های کلان کشور، سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران مانند بسیاری از سازمان‌های ملی و بین‌المللی به تدوین سند تحولی با چهارچوب منعطف در برابر تحولات، بر مبنای یکی از متدولوژی‌های مطرح در این حوزه (مدل هشت مرحله‌ای^۱ کوتر^۲) پرداخت. این سند با تکیه بر نظر خبرگان سازمانی، اساتید و خبرگان خارج سازمان، اطلاعات و داده‌های موجود در مستندات سازمانی، مطالعات میدانی براساس پرسشنامه‌های توزیع شده توسط مجری طرح در میان ذینفعان سازمان و مطالعات تطبیقی بر روی آرشیوها و کتابخانه‌های ملی دنیا تدوین شده است.

سند پیشرو، به عنوان سند تحول سازمان با رویکرد آینده‌پژوهی و در بازه زمانی 3 ساله تدوین شده است. سازمان اسناد و کتابخانه ملی در این سند، سعی دارد علاوه بر توجه به رسالت مهم خود مبنی بر «حفاظت از میراث مستند ملی» توازنی میان جمع‌آوری منابع اطلاعاتی و ارائه خدمات به ویژه خدمات دیجیتالی داده و اطلاعات محور به کاربران در آینده ایجاد کند. این بازتعریف براساس مدل هشت مرحله‌ای جان کوتر در تدوین اسناد تحول سازمانی استوار است.

^۱. the eight-stage process of creating major change

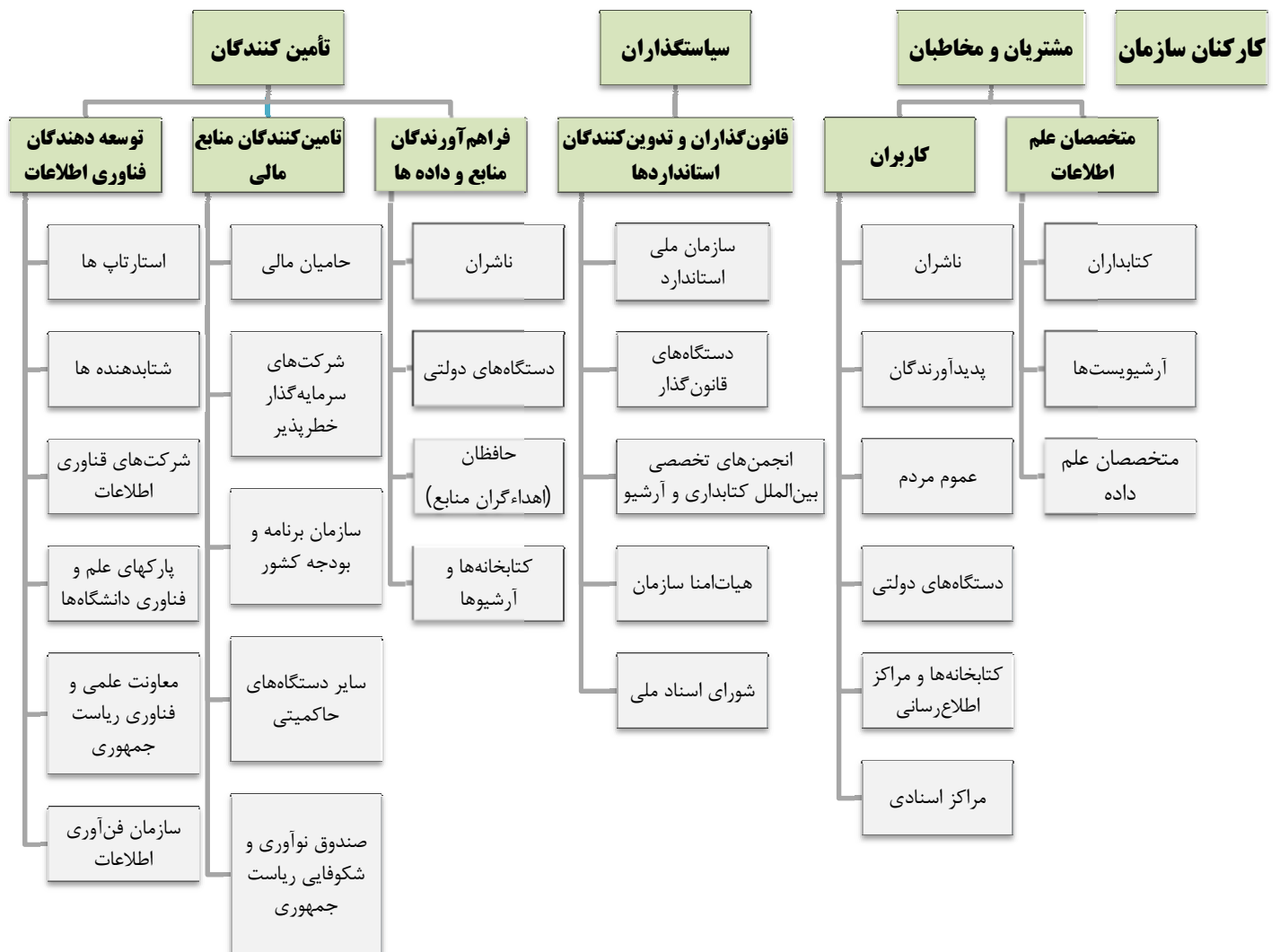
^۲. John P Kotter

ذینفعان

در این سند ذینفع به شخصیت حقیقی یا حقوقی گفته می‌شود که منافع وی به نوعی با منافع سازمان گره خورده و متاثر از یکدیگر هستند. برای این اساس ذینفعان سازمان به چهار گروه اصلی ذیل تقسیم شده است:

- سیاستگذاران
- مشتریان یا مخاطبان
- کارکنان سازمان
- تامین‌کنندگان

ماموریت

ما، متولی ساماندهی حافظه اداری کشور هستیم.

آرمان ما، ایجاد گنجینه‌ای جامع از میراث مستند ایرانی، اسلامی و گزیده دانش بشری است.

عزم ما بر، نگهداری، تضمین بقا و دسترس پذیر کردن میراث مستند، برای نسل امروز و آینده است.

تعهد ما، ایفای نقش پل ارتباطی میان مجموعه‌داران و بهره‌برداران میراث مستند است.

نقش ما تسهیل و توسعه پژوهش‌های علم اطلاعات و مطالعات آرشیوی است.

چشم انداز

چشم انداز ما، دسترس پذیری حافظه ملی در خانه ایرانی است

هدف

هدف ما دسترسی آسان، سریع و برابر برای عموم مردم، پژوهشگران، دستگاه‌های دولتی و کسب و کارهای خصوصی به حافظه ملی ایرانیان با توسعه محتواهای دیجیتال و ایجاد پلتفرمی برای بهره‌گیری از مشارکت کلیه ذینفعان است.

رویکرد

در این راستا سازمان از طریق چهار رویکرد نوین 1. غنی سازی تجربه کاربری، 2. پلتفرم هوشمند دانش ایران زمین، 3. حفظ میراث مستند ایرانیان، 4. سازمان یادگیرنده و نوآور، اهداف و اقدامات خویش را در قالب کلان پروژه‌های سازمانی تعریف و اجرا می‌کند.

حافظ ملی در خانه مرا ایرانی

رویکرد 1. غنی‌سازی تجربه کاربری

هدف: ایجاد سازمانی کاربرمدار و چابک.

رضایت کاربران از محصولات و خدمات مهمترین معیار در ارزیابی کیفیت خدمات و تجربه مشتری در زمان دریافت خدمت یا محصول، مهمترین معیار ارزیابی خدمات نوین است. در این رویکرد ما به‌عنوان سازمانی کاربرمدار، برای کاربران (حضور و مجازی) خود تجربه‌ای خوشایند در استفاده از خدمات کتابخانه‌ای و آرشیوی فراهم می‌کنیم تا جلب رضایت کاربر را از طریق غنای تجربه کاربران خود بوسیله بهبود و تنوع بخشی به خدمات موجود و چابک‌سازی نظام‌ها و فرایندها در راستای دسترسی سریع و آسان به اطلاعات فراهم آوریم. تلاش ما بهبود تجربه حضور در فضای فیزیکی و مجازی سازمان و بهره‌گیری از خدمات آن برای کاربران است، تا به این روش با تکیه بر فن‌آوری‌های نوین و براساس نیازهای کاربران، محصولات و خدمات خود را طراحی کنیم. اقداماتی که سازمان در این راستا انجام می‌دهد در قالب 2 کلان پروژه: "بهبود خدمات" و "چابک‌سازی سازمان" تعریف شده است.

کلان‌پروژه‌ها:

1. بهبود خدمات

- توسعه امکان دسترسی
- تنوع بخشی خدمات ارائه شده
 - اختصاص فضای مناسب برای تعامل گروهی
 - ارتقا خدمات ویژه خاص (نابینایان، کودکان و ...)
- راه‌اندازی درگاه واحد خدمات
- توسعه فعالیت‌ها و رویدادهای ترویجی
 - اعطاء کرسی‌های پژوهشی در سازمان
 - اجرای طرح بازروایت ایران
- ارتقاء فعالیت‌های اندیشگاه با تکیه بر گفتگوی نخبگان

2. چابک‌سازی سازمان

- بهبود مستمر فرایندها
- تحول و تنوع بخشی منابع درآمدی
- استقرار نظام بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد

- بازنگری و اصلاح قوانین و مقررات
- بازنگری ساختار سازمان متناسب با طرح تحول سازمان
- توانمندسازی منابع انسانی متناسب با برنامه تحول سازمانی

رویکرد 2. پلتفرم هوشمند دانش ایران زمین

هدف 2: پلتفرم هوشمند و داده بنیان برای تعامل کنشگران دانش و اطلاعات

با این رویکرد و با تکیه بر محتوای غنی داده و اطلاعات که از طریق گسترش قوانین مرجعیت‌ساز و ایجاد زیرساخت‌های نوین فنی و هوشمند در اختیار سازمان قرار می‌گیرد سازمان تلاش می‌کند بستری هوشمند برای تمام ایرانیان با نیاز دانشی فراهم آورد تا با ارتقاء جایگاه قانونی و توسعه زیرساخت‌های خود بر غنی‌سازی محتوای بیافزاید. اقداماتی که سازمان در این راستا انجام می‌دهد در قالب 3 کلان پروژه: " غنی‌سازی محتوای"، "توسعه زیرساخت‌های فنی و هوشمند" و "ارتقاء جایگاه حقوقی و قانونی سازمان" تعریف شده است.

کلان پروژه:

1. غنی‌سازی محتوای

- تقویت و ایجاد حافظه ملی دیجیتال ایران
- توسعه پردازش خودکار
- مدیریت اسناد الکترونیکی ملی
- ایجاد فهرستگان ملی
- توسعه و تقویت بایگانی راکد
- توسعه بستر هوشمند برای گردآوری (واسپاری، خرید، مبادله و اهداء) منابع اطلاعاتی
- توسعه مجموعه‌های منابع اطلاعاتی سازمان
- بکارگیری فرایندهای جمع‌سپاری

2. توسعه زیرساخت‌های فنی و هوشمند

- توسعه مرکز داده
- ایجاد سامانه جامع مدیریت منابع
- راه‌اندازی و توسعه سامانه‌های پردازش خودکار
- بهره‌برداری از فناوری‌های نوین به منظور تضمین حفظ حق مالکیت، اصالت اسناد و حفظ یکپارچگی بلند مدت
- ایجاد آرشیو وب و شبکه‌های اجتماعی

3. ارتقاء جایگاه حقوقی و قانونی سازمان

- تدوین و تصویب قوانین مرجعیت‌ساز سازمان
- برندسازی سازمان به عنوان حافظه ملی ایرانیان
- تلاش برای اجتماعی‌سازی دانش و اطلاعات حوزه علوم انسانی
- تدوین پیشنویس استانداردهای ملی آرشیوی و کتابخانه‌ای

رویکرد 3. حافظ میراث مستند ایرانیان

هدف 3: ایجاد پلتفرم مشارکتی برای حفظ میراث مستند.

با این رویکرد و به اعتبار برند سازمان، بستری فراهم می‌شود تا از آن طریق میراث مستند ایرانیان توسط عموم مردم و نهادها به اشتراک گذاشته شود، به این روش حفظ و صیانت میراث مکتوب ایرانیان، توسط سازمان و با مشارکت عموم مردم و نهادها با روش‌های مختلف تضمین و از طریق توسعه فرهنگ مشارکت بسط داده می‌شود. اقداماتی که سازمان در این راستا انجام می‌دهد در قالب 2 کلان پروژه: "حفاظت و صیانت از میراث مستند ایرانیان" و "ترویج فرهنگ مشارکت" تعریف شده است.

کلان پروژه:

1. حفاظت و صیانت از میراث مستند ایرانیان

- ثبت و ارائه شناسنامه میراث مستند ایرانیان
- پویاسازی برنامه حافظه جهانی

2. ترویج فرهنگ مشارکت

- گفتمان‌سازی و راه‌اندازی پویش اهدای منابع
- ترویج خرید ملی (تامین سرمایه مردمی) میراث مستند ایرانیان
- توسعه خرید حامیانه (خیرانه) میراث مستند ایرانیان
- توسعه واسپاری میراث مستند
- ترویج و توسعه جمع‌سپاری

رویکرد 4. حامی نوآوران ایران زمین

هدف 4: ایجاد سازمانی نوآور و یادگیرنده

سازمان یادگیرنده، سازمانی است که تلاش می‌کند یادگیری سازمانی دانش را در مرکز فعالیت‌های خود قرار دهد، در این نوع سازمان‌ها، همگان دانش خود را گسترش می‌دهند، برای کسب مزیت‌های رقابتی از بیرون سازمان کسب دانش می‌کنند، در شرایط متغیر محیطی راهبرد آنها به اندازه کافی انعطاف‌پذیر است، حامی نوآوری هستند و پرسنل آن سازمان بصورت فردی یا گروهی در برخورد با چالش‌های آموزشی و با این رویکرد سازمان به اعتبار زیرساخت‌های خود راهکارهای نوینی برای تنوع‌بخشی منابع مالی و ارتقاء خدمات خود از طریق رویکردهای نوآورانه می‌یابد. اقداماتی که سازمان در این راستا انجام می‌دهد در قالب 2 کلان پروژه: "حمایت از کسب و کارهای نوین داده‌محور" و "ایجاد مرجع فن‌آوری‌های نوین حوزه کتابخانه و آرشیو" تعریف شده است.

کلان پروژه:

1. حمایت از کسب و کارهای نوین داده‌محور

- راه اندازی مرکز نوآوری سازمان (LibTech Tower)
- راه اندازی صندوق سرمایه گذاری جسورانه LibTech
- توسعه شبکه Mentorship سازمان
- ایجاد و توسعه بستر شتاب‌دهی LibTech Studio

2. ایجاد مرجع فن‌آوری‌های نوین حوزه کتابخانه و آرشیو

- تدوین و توسعه سند سیاست‌گذاری بهره‌برداری از داده
- ایجاد پلتفرمی برای ارائه خدمات نوآورانه در حوزه کتابخانه و آرشیو

تعهدات و الزامات سازمانی برای تحقق سند تحول

برای اجرای هر برنامه راهبردی و تحقق سند تحول، باورمندی و رعایت برخی تعهدات و الزام‌های سازمانی و نهادی امری اجتناب‌ناپذیر است. در اجرای برنامه پیش رو نیز الزام‌های سازمانی زیر مورد توجه و تأکید است:

- حمایت همه‌جانبه مدیران سازمان در همه مراحل
- مشارکت سازمانی و مؤثر همکاران از زمان تدوین تا اجرا
- ارتقاء سطح انعطاف‌پذیری در سازمان
- تأمین اعتبارات و منابع انسانی و آموزشی لازم
- ارزیابی، نظارت و رصد مستمر پیشرفت‌ها و موانع